

พัฒนาการที่ต้องติดตามเฝ้าระวัง (Red Flags in Child Development)

พญ.นพวรรณ ศรีวงศ์พานิช
กุมารแพทย์พัฒนาการและพฤติกรรม
สถาบันราชานุกูล

Red Flags (ธงแดง)

- สัญญาณเตือนหรือสัญญาณอันตราย
- บอกว่าให้เฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด
- ให้รีบส่งต่อเพื่อการตรวจประเมินวินิจฉัยและบำบัดรักษา

2 เดือน

- คว่ำได้ (ก่อน 3 เดือน) มีปัญหากล้ามเนื้อแข็งเกร็ง
- ยังไม่จ้องหน้าสบตา อาจมีความผิดปกติในการมองเห็น การรับรู้หรือทักษะทางสังคม

4 เดือน

- ทำนั้งยังไม่สามารถชันคอ หันซ้ายขวาได้ดี อาจเป็นจากกล้ามเนื้ออ่อนแรง
- มือกำตลอดเวลา จากมีปัญหากล้ามเนื้อเกร็ง ผิดปกติ
- ยังไม่มองตามใบหน้าหรือวัตถุ
- ไม่ตอบสนองต่อเสียงที่ได้ยิน

6 เดือน

- ไม่พลิกคว่ำหงาย อาจมีปัญหาระบบประสาทหรือกล้ามเนื้อ
- ยังนั่งโดยช่วยพยุงไม่ได้
- ทำนั่งเป็นรูป “W” ขาเหยียดเกร็งเวลาคืบคลาน อาจเกิดปัญหากกล้ามเนื้อเกร็งผิดปกติ
- ไม่คว่ำของ อาจมีความผิดปกติในการมองเห็นกล้ามเนื้อ หรือการรับ (เรียน) รู้

6 เดือน

- ยังไม่หันหาเสียง ยังไม่ส่งเสียง อาจมีความผิดปกติในการได้ยิน
- ไม่ยิ้ม หัวเราะ อาจมีปัญหาคำมองเห็น ความผูกพัน มารดาซึมเศร้า (**Consider Child Abuse or child neglect in severe cases**)
- ยังไม่มีการกล้วคนแปลกหน้า อาจเป็นจากมีผู้เลี้ยงดูหลายคน ไม่มีความผูกพันใกล้ชิด

9 เดือน

- ยังนั่งเองไม่ได้ ยังเกาะยืนไม่ได้
- ยังไม่สามารถใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วอื่นในการหยิบของได้ ยังไม่เปลี่ยนมือถือของ อาจมีปัญหาด้านการมองเห็น
- ยังไม่หันหาเสียงตามทิศทางของเสียง อาจมีความผิดปกติในการได้ยินข้างใดข้างหนึ่ง
- ยังไม่เป่าปากเล่นน้ำลายอาจมีความผิดปกติในการได้ยิน

12 เดือน

- ยังเหนียวตัวขึ้น เกาเย้นไม่ได้
- ใช้มือข้างเดียวตลอดเวลา อาจมีปัญหาแขนอีกข้างอ่อนแรง
- เรียกชื่อแล้วยังไม่หันหาเสียงเรียก
- ยังไม่แสดงท่าทางโต้ตอบ เช่น โบกมือ สั่นศีรษะ

18 เดือน

- ยังเดินเองไม่ได้
- ยังไม่ชี้บอกสิ่งที่ต้องการ หรือไม่ชี้ชวนให้ผู้อื่นดูสิ่งที่สนใจ (protodeclarative pointing) ไม่มีการแสดงท่าทางของการโชว์หรืออวดของ
- ทำตามคำสั่งง่ายๆ ไม่ได้ อาจมีปัญหากลั่นแกล้งหรือสังคม

18 เดือน

- ยังไม่พูดคำเดียวที่มีความหมาย
- ไม่สามารถเล่นสมมติได้ ไม่มีความสนใจร่วม หรือชวนคนรอบข้างเล่นด้วย อาจมีปัญหการพัฒนาทางสังคม เช่น เด็กออทิสติก

2 ปี

- ยังเดินถอยหลังและเตะลูกบอลไม่ได้
- ยังไม่พูด 2 คำที่มีความหมายต่อกัน (ไม่นับการพูดตาม)

30 เดือน

- ยังกระโดด 2 เท่า ไม่ได้
- ยังพูดเป็นวลีสั้นๆไม่ได้

3 ปี

- ยังขึ้นบันไดสลับเท้าไม่ได้
- ยังไม่พูดเป็นประโยคสั้นๆ
- ภาษาที่เด็กพูด คนอื่นฟังไม่เข้าใจเป็นส่วนใหญ่
พูดตามโดยไม่มีความหมาย อาจมีปัญหาคำ
เรียนรู้ การสื่อสารและสังคม

4 ปี

- ยังลงบันไดสลับเท้าไม่ได้
- ไม่สามารถเล่าเรื่องสั้นๆให้คนอื่นฟังเข้าใจได้
- ไม่รู้จักรอคอย เล่นร่วมกับคนอื่นไม่ได้ เล่นรุนแรงผิดปกติ อยู่ไม่นิ่ง อาจมีปัญหาด้านอารมณ์ หรือพฤติกรรมจากการเลี้ยงดู หรือมีภาวะสมาธิสั้น
- ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองง่ายๆได้ เช่น ใส่เสื้อผ้าล้างมือ ควบคุมการถ่ายอุจจาระได้ อาจมีปัญหาการเรียนรู้ การเลี้ยงดู หรือสติปัญญาบกพร่อง

5 ปี

- ยังกระโดดขาเดียวไม่ได้ ยังโยนและรับลูกบอลไม่คล่อง
- ยังทำตามคำสั่ง 2 ขั้นตอนไม่ได้

ก่อนอายุ 18 เดือน

- ใช้มือข้างเดียวตลอดเวลา อาจมีปัญหาแขนอีกข้างอ่อนแรง

ทุกอายุ

- ไม่จ้องหน้าสบตา
- ไม่ตอบสนองต่อเสียง
- ทักษะด้านต่างๆถดถอย

บรรณานุกรม

- พัฒนาการปกติ, พัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม, การคัดกรองพัฒนาการ ตำราพัฒนาการและพฤติกรรมเด็กเล่ม 3 การดูแลเด็กสุขภาพดี 2556.
- Wilks T, Gerber RJ, Erdie-Lalena C. Developmental milestones : cognitive development. Pediatr Rev 2010;31 : 364-74.
- Gerber RJ, Wilks T, Erdie-Lalena C. Developmental milestones : motor development. Pediatr Rev 2010;31 : 267-77.